

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 5
din 24-03-2017

**pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei
împotriva traficului de organe umane**

Publicat : 31-03-2017 în Monitorul Oficial Nr. 92-102 art. 127

fișa actului

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Convenția Consiliului Europei împotriva traficului de organe umane, încheiată la Santiago de Compostela la 25 martie 2015.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor convenției menționate.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de ratificare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Andrian CANDU

Nr. 5. Chișinău, 24 februarie 2017.

**CONVENȚIA
CONSILIULUI EUROPEI ÎMPOTRIVA
TRAFICULUI DE ORGANE UMANE
Santiago de Compostella, 25 martie 2015**

(Adoptată de Comitetul de Miniștri la 9 iulie 2014
în cadrul celei de a 1205-a reuniuni a Viceministrilor)

Preambul

Statele membre ale Consiliului Europei și celelalte părți semnatare ale prezentei Convenții;

Având în vedere Declarația Universală pentru Drepturile Omului, adoptată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, și Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (1950, ETS Nr.5);

Având în vedere Convenția pentru protecția drepturilor omului și demnității ființei umane cu privire la aplicarea biologiei și a medicinei: Convenția privind drepturile omului și biomedicina (1997, ETS fNr.164) și Protocolul Adițional la Convenția privind drepturile omului și biomedicina vizând transplantul de organe și țesuturi de origine umană (2002, ETS Nr. 186);

Având în vedere Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate (2000) și Convenția Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane (2005, CETS Nr.197);

Luând în considerație faptul că scopul Consiliului Europei este de a realiza o unitate mai mare între membrii săi;

Luând în considerație faptul că traficul de organe de origine umană violează demnitatea umană și dreptul la viață și constituie o amenințare serioasă pentru sănătatea publică;
Determinate să contribuie într-un mod semnificativ la eradicarea traficului de organe umane prin introducerea noilor componente de infracțiuni care completează instrumentele juridice internaționale existente în domeniul traficului de ființe umane în scopul transplantului de organe;
Luând în considerație faptul că scopul acestei Convenții constă în prevenirea și combaterea traficului de organe umane, și că implementarea prevederilor Convenției privind dreptul penal material trebuie realizată luând în considerație scopurile acesteia și principiul proporționalității;
Recunoscând că pentru combaterea eficientă a amenințării globale reprezentată de traficul de organe umane, trebuie încurajată cooperarea internațională strânsă între statele membre ale Consiliului Europei și statelor nemembre,
Au convenit după cum urmează:

Capitolul I – Obiectivele, scopul și utilizarea termenilor

Articolul 1 – Obiectivele

1. Obiectivele Convenției sunt:
 - a. prevenirea și combaterea traficului de organe umane prin asigurarea incriminării unor conduite;
 - b. protejarea drepturilor victimelor infracțiunilor incriminate în conformitate cu prezenta Convenție;
 - c. facilitarea cooperării la nivelurile naționale și internaționale în acțiunile împotriva traficului de organe umane.
2. În scopul asigurării implementării efective a prevederilor acesteia de către Părți, prezenta Convenție va stabili un mecanism de monitorizare specific.

Articolul 2 – Scopul și utilizarea termenilor

1. Prezenta Convenție se va aplica traficului de organe umane, în scopurile transplantului sau în alte scopuri, și altor forme de prevalare și transplant ilicite.
2. În sensul prezentei Convenții:
 - ”traficul de organe umane” va semnifica orice activitate ilicită privind organele umane conform prevederilor alin.(1) al articolului 4, și articolelor 5, 7, 8 și 9 din prezenta Convenție;
 - ”organ uman” va semnifica o parte diferențiată a corpului uman, formată din țesuturi diferite, care îi mențin structura, vascularizarea și capacitatea de a dezvolta funcții fiziologice cu un nivel semnificativ de autonomie. O parte din organ, de asemenea se consideră drept organ dacă îndeplinește funcții în aceleași scopuri asemeni unui organ integru al corpului uman, respectând cerințele structurale și vascularizarea.

Articolul 3 – Principii de nondiscriminare

Implementarea dispozițiilor prezentei Convenții de către Părți, în special exercitarea măsurilor pentru protecția drepturilor victimelor, vor fi protejate fără discriminare pe bază de sex, rasă, culoare, limbă, vârstă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, asociere la o minoritate națională, proprietate, naștere, orientare sexuală, stare de sănătate, dezabilitate sau altă condiție socială.

Capitolul II – Dreptul Penal Material

Articolul 4 – Prelevarea ilicită a organelor umane

1. Fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru a califica drept infracțiune la nivel național prelevarea organelor umane de la donatori în viață sau decedați, atunci când această acțiune este comisă intenționat.
 - a. în cazul în care prelevarea a fost realizată în lipsa consimțământului liber, informat și specific al donatorului, sau în cazul decesului acestuia, fără ca prelevarea să fi fost autorizată în conformitate cu legislația națională;
 - b. în cazul în care donatorului în viață sau unei persoane terțe i s-a oferit sau a primit un câștig financiar sau un avantaj echivalent în schimbul prelevării organelor.
 - c. în cazul în care unui donator decedat sau unei persoane terțe i s-a oferit sau a primit un câștig financiar sau un avantaj echivalent în schimbul prelevării organelor.
2. Orice stat sau Uniunea Europeană poate, la momentul semnării sau în procesul depozitării instrumentelor sale de ratificare, acceptare sau aprobare, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să declare că își rezervă dreptul de a nu aplica lit. a) a alin.(1) din acest articol referitor la prelevarea organelor de la ființe umane în viață, în cazuri excepționale și corespunzător protecției specifice consimțământului dat în conformitate cu legislația lor națională. Orice rezervă făcută conform acestui alineat va conține o scurtă descriere a legislației naționale relevante.
3. În conformitate cu lit. b) și c) ale alin. (1), expresia ”câștig financiar sau avantaj echivalent” nu va include compensarea pierderii veniturilor și oricăror altor cheltuieli justificabile cauzate de transplant sau de examinările medicale aferente, sau compensare în cazul producerii daunelor care nu sunt proprii prelevării organelor.
4. Fiecare Parte va opta pentru luarea măsurilor legislative necesare și altor măsuri pentru calificarea drept infracțiune, în conformitate cu legislația sa națională, transplantul organelor umane de la donatori în viață sau decedați, când transplantul este realizat în afara cadrului legislativ al sistemului național de transplantare, sau dacă acesta este realizat cu încălcarea principiilor de bază ale legilor sau regulamentelor naționale privind transplantul. Dacă o Parte stabilește infracțiuni în conformitate cu această prevedere, aceasta de asemenea se va strădui să aplice articolele 9-22 acestor infracțiuni.

Articolul 5 – Utilizarea ilicită a organelor prelevate cu scopul transplantării sau în alte scopuri decât transplantarea

Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru calificarea drept infracțiune în conformitate cu cadrul legislativ național, utilizarea ilicită a organelor transplantate atunci când aceasta este săvârșită cu intenție, conform alin. (1) al articolului 4, cu scopul de transplantare sau în orice alte scopuri decât transplantarea.

Articolul 6 – Transplantarea organelor în afara sistemului național de transplantare sau cu încălcarea principiilor de bază ale legislației naționale privind transplantarea

Fiecare Parte va opta pentru luarea măsurilor legislative necesare și altor măsuri pentru a califica drept infracțiune în conformitate cu legislația sa națională, atunci când este comisă intenționat, prelevarea organelor de origine umană de la donatori în viață sau decedați, atunci când transplantarea este efectuată în afara cadrului sistemului național de transplantare, sau atunci când transplantarea este realizată cu încălcarea principiilor de bază ale legislației sau regulamentelor naționale de transplantare. Dacă o Parte stabilește infracțiuni în conformitate cu această prevedere, aceasta de asemenea se va strădui să aplice articolele 9-22 în privința acestor infracțiuni.

Articolul 7 – Solicitarea, recrutarea, oferirea și revendicarea ilicită a avantajelor necuvenite

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri necesare pentru calificarea drept infracțiune, în conformitate cu legislația națională, atunci când este comisă intenționat, a solicitării și recrutării unui donator de organe sau a unui beneficiar, atunci când aceasta se realizează pentru obținerea unui câștig financiar sau a unui avantaj comparabil pentru persoana care solicită sau revendică, sau pentru o parte terță.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru calificarea drept infracțiune, atunci când este comisă intenționat, promisiunea, oferirea sau acordarea de către orice persoană, în mod direct sau indirect, a oricărui avantaj necuvenit profesioniștilor din domeniul sănătății, funcționarilor publici sau persoanelor care conduc sau activează pentru entități din sectorul privat, în oricare calitate, cu scopul de a beneficia de un transplant a unui organ uman, atunci când un astfel de transplant se realizează în circumstanțele descrise în alin.(1) al art.4, art.5 și dacă este cazul – alin.(4) al art. 4 sau art.6.

3. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru calificarea drept infracțiune, atunci când este comisă intenționat, solicitarea sau primirea de către profesioniștii din domeniul sănătății, oficialii publici sau persoanele care conduc sau activează pentru entități din sectorul privat în conformitate cu cadrul legislativ național, în oricare calitate, a oricărui avantaj necuvenit în scopul realizării sau facilitării realizării transplantului de organe umane, atunci când transplantarea se desfășoară în circumstanțele descrise în alin.(1) al art.4 sau art.5 și, dacă este cazul – alin.(4) al art.4 sau art.6.

Articolul 8 – Pregătirea, păstrarea, depozitarea, transportarea, transferul, recepționarea, importul și exportul organelor umane prelevate ilicit

Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru calificarea drept infracțiune în conformitate cu legislația sa națională, atunci când sunt comise intenționat:

a. pregătirea, păstrarea și depozitarea organelor umane prelevate ilicit după cum este menționat în alin.(1) al art.4;

b. transportarea, transferul, recepționarea, importul și exportul organelor umane prelevate ilicit după cum este menționat în alin.(1) al art.4, și dacă este cazul – în alin.(4) al art.4.

Articolul 9 - Complicitatea și tentativa

1. Fiecare Parte adoptă măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru calificarea drept infracțiune a complicității sau tentativei de comitere a oricărei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta Convenție, când sunt comise intenționat.

2. Fiecare Parte va adopta măsurile legislative și alte măsuri necesare pentru calificarea drept infracțiune a tentativei intenționate de comitere a oricărei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta Convenție.

3. Fiecare stat al Uniunii Europene poate, în momentul semnării sau depunerii instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului European, să declare că își rezervă dreptul de a nu aplica sau de a aplica doar în cazuri și condiții specifice prevederile alin.(2) infracțiunilor stabilite în conformitate cu art. 7 și art. 8.

Articolul 10 - Competența

1. Fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare sau alte măsuri care pot fi necesare pentru stabilirea competenței privind orice infracțiune stabilită în conformitate cu prezenta Convenție, în cazul în care infracțiunea este comisă:

a. pe teritoriul său; sau

b. la bordul unei nave sub pavilionul acelei Parți; sau

c. la bordul unei aeronave înmatriculate conform legilor acelei Părți; sau

d. de către unul dintre cetățenii săi; sau

e. de către o persoană care are reședința obișnuită pe teritoriul său.

2. Fiecare Parte se va strădui să adopte măsurile legislative necesare sau alte măsuri pentru stabilirea competenței privind orice infracțiune stabilită în conformitate cu prezenta Convenție, atunci când infracțiunea este comisă împotriva cetățenilor săi sau împotriva unei persoane care își are reședința obișnuită pe teritoriul său.

3. Fiecare Stat al Uniunii Europene poate, în momentul semnării sau depunerii instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului European, să declare că își rezervă dreptul de a nu aplica sau de a aplica doar în cazuri sau condiții specifice regulile de competență prevăzute la lit. d) și e) ale alin.(1) al acestui articol.

4. Pentru realizarea urmăririi penale privind infracțiunile stabilite conform prezentei Convenții, fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare sau alte măsuri pentru a garanta că jurisdicția sa, așa precum prevede lit. d) și e) ale alin.(1) din acest articol, nu este supusă condiției conform căreia urmărirea penală poate fi intentată ca urmare a plângerii victimei sau deținerii informației de către stat privind locul comiterii infracțiunii.

5. Fiecare stat al Uniunii Europene poate, în momentul semnării sau depunerii instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să declare că își rezervă dreptul de a nu aplica sau de a aplica doar în cazuri specifice alin. (4) al prezentului articol.

6. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare sau alte măsuri pentru determinarea competenței sale privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție în cazul în care bănuitul se află pe teritoriul său și nu este extrădat altui stat, doar în temeiul cetățeniei sale.

7. În cazul în care mai multe Părți revendică competența privind presupusa infracțiune stabilită conform prezentei Convenții, Părțile implicate, în caz de necesitate, se vor consulta în vederea determinării celei mai adecvate competențe în vederea pornirii urmăririi penale.

8. Fără a aduce atingere regulilor generale de drept internațional, prezenta Convenție nu exclude orice competență în materie penală deținută de către o Parte conform legislației sale naționale.

Articolul 11- Răspunderea persoanelor juridice

1. Fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru a garanta că persoanele juridice pot fi trase la răspundere pentru comiterea infracțiunilor stabilite conform prezentei Convenții, atunci când au fost comise în beneficiul oricărei persoane fizice, acționând individual sau ca parte a unui organ al persoanei juridice, care deține o funcție de conducere în cadrul persoanei juridice bazată pe:

- a. o putere de reprezentare a persoanei juridice;
- b. o autoritate de a lua decizii în numele persoanei juridice;
- c. o autoritate de a exercita controlul în cadrul persoanei juridice.

2. Pe lângă cazurile prevăzute la alin.(1) al prezentului articol, fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru a garanta că o persoană juridică poate fi trasă la răspundere în cazul lipsei de supraveghere sau control din partea persoanei fizice menționate la alin.(1), ceea ce a făcut posibilă comiterea unei infracțiuni conform prezentei Convenții în beneficiul acelei persoane juridice de către o persoană fizică acționând sub autoritatea acesteia.

3. Conform principiilor juridice ale Părții, răspunderea persoanei juridice poate fi de natură penală, civilă sau administrativă.

4. Aceasta răspundere se va stabili fără a dăuna răspunderii penale a persoanelor fizice care au comis infracțiunea.

Articolul 12 - Sancțiuni si măsuri

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri necesare pentru a garanta faptul că infracțiunile stabilite în conformitate cu această Convenție sunt pasibile de pedeapsă prin sancțiuni efective, proporționale și defensive. Aceste sancțiuni vor include, în cazul infracțiunilor stabilite conform alin. (1) al art.4 și, după caz, art.5 și art.7 și art. 9, atunci când sunt comise de persoane fizice, pedepse incluzând privarea de libertate care poate constitui temei pentru extrădare.

2. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri necesare pentru a garanta că persoanele juridice responsabile conform art.11 sunt pasibile de sancțiuni efective, proporționale și defensive, inclusiv sancțiuni pecuniare penale sau de altă natură, și pot include măsuri precum:

- a. privarea temporară sau financiară de posibilitatea desfășurării activității comerciale;
- b. plasarea sub supraveghere judiciară;
- c. o măsură judiciară de lichidare.

3. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru:

a. permiterea sechestrării și confiscării veniturilor obținute prin comiterea infracțiunilor, în conformitate cu prezenta Convenție, sau proprietății a cărei valoare corespunde acestor venituri;

b. permiterea închiderii temporare sau definitive a oricărui stabiliment utilizat pentru comiterea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta Convenție, fără a prejudicia drepturile de bună-credință ale statelor terțe, sau de a interzice făptuitorului, temporar sau permanent, în conformitate cu prevederile relevante ale legislației naționale, de a desfășura o activitate profesională relevantă comiterii oricărei dintre infracțiunile stabilite conform prezentei Convenții.

Articolul 13 - Circumstanțe agravante

Fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru garantarea faptului că următoarele circumstanțe, în măsura în care acestea nu sunt deja elemente constitutive ale infracțiunii, în conformitate cu prevederile relevante ale legislației naționale, pot fi considerate drept agravante la determinarea sancțiunilor legate de infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție:

- a. infracțiunea a cauzat decesul sau grave daune fizice sau psihice victimei;
- b. infracțiunea a fost comisă de o persoană care a abuzat de poziția sa;
- c. infracțiunea a fost comisă în cadrul unei organizații criminale;
- d. făptuitorul a fost deja condamnat pentru săvârșirea infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta Convenție;

e. infracțiunea a fost comisă împotriva unui copil sau altei persoane deosebit de vulnerabile.

Articolul 14 - Condamnări anterioare

La determinarea sancțiunilor, fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru asigurarea posibilității luării în considerație a condamnărilor definitive pronunțate de cealaltă Parte în legătură cu infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție.

Capitolul III – Dreptul procesual penal

Articolul 15 – Inițierea și continuarea procedurilor

Fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru garantarea faptului că investigațiile sau desfășurarea urmăririi penale privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție nu vor fi auxiliare unei plângeri și că procedurile vor putea continua chiar în cazul retragerii plângerii.

Articolul 16 – Investigații penale

Fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru a garanta, în conformitate cu principiile legislației sale naționale, că urmărirea penală privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție va fi efectivă.

Articolul 17 – Cooperarea internațională

1. Părțile vor coopera, conform prevederilor prezentei Convenții și potrivit instrumentelor internaționale și regionale aplicabile și acordurilor convenite în temeiul legislației uniforme și reciproce și legislației lor naționale, în cea mai mare măsură posibilă, în scopul desfășurării investigațiilor sau procedurilor privind infracțiunile stabilite în conformitate cu această Convenție, inclusiv sechestrarea și confiscarea.

2. Părțile vor coopera în cea mai mare măsură posibilă potrivit prevederilor tratatelor internaționale, regionale și bilaterale de extrădare și asistență juridică reciprocă în materie penală aplicabile, referitor la infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție.

3. Dacă o Parte, care condiționează extrădarea sau asistența juridică reciprocă în materie penală de existența unui tratat, primește o solicitare de extrădare sau de acordare a asistenței juridice în materie penală de la o Parte cu care nu a încheiat un astfel de tratat, aceasta poate considera prezenta Convenție drept o bază legală pentru extrădare sau asistență legală reciprocă în materie penală în ceea ce privește infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție, acționând pe deplin conform obligațiilor sale potrivit dreptului internațional și conform condițiilor prevăzute de legislația națională a Părții solicitate.

Capitolul IV – Măsuri de protecție

Articolul 18 – Protecția victimelor

Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri necesare pentru protejarea drepturilor și intereselor victimelor infracțiunilor stabilite în conformitate cu prezenta Convenție, în special:

- a. asigurându-se că victimele au acces la informația relevantă referitoare la cazul lor și care este necesară pentru protejarea sănătății lor și altor drepturi vizate;
- b. asistând victimele pe durata reabilitării lor fizice, psihologice și sociale;
- c. garantând, în legislația sa națională, dreptul victimelor la o despăgubire din partea făptuitorilor.

Articolul 19 – Statutul victimelor în procedurile penale

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru protejarea drepturilor și intereselor victimelor la toate etapele investigațiilor penale și procedurilor, în special prin:

- a. informarea acestora privind drepturile și serviciile puse la dispoziție și, la solicitare, privind rezultatul plângerii sale, acuzațiile reținute, stadiul procedurilor penale, în afară de cazurile excepționale, dirijarea corespunzătoare a cazurilor poate fi influențată negativ de o asemenea informare, precum și rolul și rezultatele cazurilor lor;
- b. oferirea posibilității, într-un mod compatibil cu regulile procedurale ale legislației naționale, de a fi auzite, de a furniza dovezi și de a avea propriile viziuni, necesități și interese, prezentate în mod direct sau prin intermediar, și luate în considerație;
- c. furnizarea serviciilor corespunzătoare, astfel încât drepturile și interesele lor să fie reprezentate corespunzător și luate în considerație.
- d. asigurarea măsurilor efective pentru siguranța lor, precum și a familiilor lor, împotriva intimidării și represaliilor.

2. Fiecare Parte va garanta ca victimele să aibă acces, chiar de la primul lor contact cu autoritățile competente, la informația privind procedurile judiciare și administrative relevante.

3. Fiecare Parte va garanta ca victimele să aibă acces la asistența legală gratuită în cazurile justificate, atunci când este posibil ca acestea să aibă statutul de Părți în cadrul procedurilor penale.

4. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri necesare pentru a garanta că victimele unei infracțiuni stabilite în conformitate cu prezenta Convenție, comisă pe teritoriul unei alte Părți decât cea pe teritoriul căreia locuiesc, pot depune o plângere la autoritățile competente ale statului de reședință.

5. Fiecare Parte va garanta, prin mijloace legislative sau alte măsuri, în conformitate cu prevederile legislației sale naționale, posibilitatea pentru grupuri, fundații, asociații sau organizații nonguvernamentale, de a acorda asistență și/sau sprijin victimelor, cu consimțământul lor, pe durata desfășurării procedurilor penale privind infracțiunile stabilite în conformitate cu prezenta Convenție.

Articolul 20 – Protecția martorilor

1. Fiecare Parte va garanta, cu propriile mijloace și în conformitate cu cerințele prevăzute de legislația sa națională, protecția efectivă împotriva posibilei represiuni sau intimidări a martorilor în cadrul procedurilor penale, care depun mărturie referitoare la infracțiunile cuprinse de prezenta Convenție și, după caz, a rudelor și persoanelor apropiate lor.
2. Alin. (1) al prezentului articol se aplică, de asemenea, victimelor în măsura în care acestea dețin calitatea de martori.

Capitolul V- Măsuri preventive

Articolul 21- Măsuri la nivel național

1. Fiecare Parte va lua măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru garantarea:
 - a. existenței unui sistem de transplant național pentru transplantul organelor de origine umană;
 - b. accesului echitabil al pacienților la serviciile de transplant;
 - c. colectării, analizei și schimbului de informații adecvat cu referire la infracțiunile cuprinse de prezenta Convenție în cooperare cu toate autoritățile competente.
2. Pentru a preveni și a combate traficul de organe umane, fiecare Parte va lua măsuri, dacă este cazul:
 - a. pentru furnizarea informației sau consolidarea instruirii personalului medical și oficialilor competenți în prevenirea și combaterea traficului de organe umane;
 - b. pentru promovarea campaniilor de sensibilizare adresate publicului larg privind ilegalitatea și pericolele traficului de organe umane;
3. Fiecare Parte va adopta măsurile legislative necesare și alte măsuri pentru interzicerea publicității privind necesitatea sau disponibilitatea organelor umane cu scopul de a oferi sau căuta un câștig financiar sau un avantaj comparabil.

Articolul 22 – Măsuri la nivel internațional

Părțile vor coopera, în cea mai mare măsură posibilă, în vederea prevenirii traficului de organe umane. În particular, Părțile:

- a. vor raporta Comitetului Părților, la solicitarea acestuia, numărul cazurilor de trafic de organe umane în cadrul jurisdicțiilor lor corespunzătoare;
- b. vor desemna un punct de contact național pentru schimbul de informație pertinentă privind traficul de organe umane.

Capitolul VI – Mecanismul de monitorizare

Articolul 23 – Comitetul Părților

1. Comitetul Părților va fi format din reprezentanți ai Părților la Convenție.
2. Comitetul Părților va fi convocat de către Secretarul General al Consiliului Europei. Prima sa ședință va avea loc într-un termen de un an după intrarea în vigoare a prezentei Convenții pentru cel de-al zecelea semnatar care a ratificat-o. Comitetul Părților se va convoca oricând, dacă cel puțin o treime dintre Părți sau Secretarul General vor solicita aceasta.
3. Comitetul Părților va adopta propriile sale reguli de procedură.
4. Comitetul Părților va fi asistat de Secretariatul Consiliului Europei în îndeplinirea funcțiilor sale.
5. O Parte contractantă care nu este membru al Consiliului Europei va contribui la finanțarea Comitetului Părților, într-un mod stabilit de Comitetul Miniștrilor, după consultarea cu Partea respectivă.

Articolul 24 – Alți reprezentanți

1. Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, Comitetul European pentru problemele privind criminalitatea (CEPC), precum și alte comitete interguvernamentale sau științifice relevante ale Consiliului Europei, vor desemna fiecare câte un reprezentant în Comitetul Părților pentru a contribui la o abordare multisectorială și multidisciplinară.
2. Comitetul de Miniștri poate invita alte organisme ale Consiliului Europei să desemneze un reprezentant la Comitetul Părților după consultarea acestora.
3. Reprezentanții organismelor internaționale relevante pot fi admiși ca observatori la Comitetul Părților conform procedurii stabilite de normele relevante ale Consiliului Europei.
4. Reprezentanți ai organismelor oficiale relevante ale Părților pot fi admiși ca observatori la Comitetul Părților conform procedurii stabilite de normele relevante ale Consiliului Europei.
5. Reprezentanții societății civile și în special ai organizațiilor nonguvernamentale, vor putea fi admiși ca observatori la Comitetul Părților conform procedurii stabilite de normele relevante ale Consiliului Europei.
6. La numirea reprezentanților în conformitate cu alineatele 2-5, o reprezentare echilibrată a diferitor sectoare și disciplini va fi asigurată.
7. Reprezentanții numiți în conformitate cu alineatele 1-5 de mai sus, vor participa la reuniunile Comitetului Părților, fără drept de vot.

Articolul 25 – Funcțiile Comitetului Părților

1. Comitetul Părților va monitoriza punerea în aplicare a prezentei Convenții. Regulile de procedură ale Comitetului Părților va stabili procedura de evaluarea a punerii în aplicare a prezentei Convenții, folosind o abordare multisectorială și multidisciplinară.

2. Comitetul Părților va facilita, de asemenea, colectarea, analiza și schimbul de informații, experiență și bune practici între State pentru îmbunătățirea capacității lor de a preveni și combate contrafacerea de produse medicale și infracțiunilor similare care amenință sănătatea publică. Comitetul poate beneficia de suportul altor comitete și organe relevante ale Consiliului Europei.

3. De asemenea, în caz de necesitate, Comitetul Părților:

a. va facilita utilizarea și punerea în aplicare eficientă a prezentei Convenții, inclusiv identificarea oricăror probleme și efectelor oricărei declarații sau rezerve formulate în temeiul prezentei Convenții;

b. va exprima o opinie asupra oricărei întrebări privind aplicarea prezentei Convenții și va facilita schimbul de informații cu privire la evoluțiile semnificative legale, politice sau tehnologice;

c va face recomandări specifice Părților cu privire la punerea în aplicare a prezentei Convenții.

4. Comitetul European pentru problemele privind criminalitatea va fi informat periodic în ceea ce privește activitățile menționate la alineatele 1, 2 și 3 din prezentul articol.

Capitolul VII – Relațiile cu alte instrumente internaționale

Articolul 26 – Relațiile cu alte instrumente internaționale

1. Prezenta Convenție nu va afecta drepturile și obligațiile rezultând din alte instrumente internaționale la care Părțile la prezenta Convenție sunt Părți sau vor deveni Părți și care conțin prevederi în domenii acoperite de prezenta Convenție.

2. Părțile la prezenta Convenție pot încheia între ele acorduri bilaterale sau multilaterale în domenii acoperite de prezenta Convenție, în scopul suplimentării sau întăririi prevederilor sale sau pentru a facilita aplicarea principiilor consacrate prin aceasta.

Capitolul VIII – Amendamente la Convenție

Articolul 27 – Amendamente

1. Orice propunere de amendare a prezentei Convenții, prezentată de o Parte va fi comunicată Secretarului General la Consiliul Europei și înaintată de către acesta Părților, statelor membre ale Consiliului Europei, statelor ne-membre care au participat la elaborarea prezentei Convenții sau care se bucură de statutul de observator în cadrul Consiliului Europei, Uniunii Europene, precum și oricărui stat care a fost invitat să semneze prezenta Convenție.

2. Orice propunere de amendare propusă de o Parte va fi comunicată Comitetului European pentru problemele privind criminalitatea, precum și altor comitete interguvernamentale sau științifice relevante ale Consiliului Europei, care vor prezenta Comitetului Părților opiniile lor asupra propunerilor de amendare propuse.

3. Comitetul Miniștrilor, după ce va examina amendamentul propus și avizul prezentat de Comitetul Părților, poate adopta amendamentul.

4. Textul oricărui amendament adoptat de către Comitetul Miniștrilor, în conformitate cu alineatul 3 al prezentului articol, va fi transmis Părților pentru acceptare.

5. Orice amendament adoptat în conformitate cu alineatul 3 al acestui articol va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării perioadei de o lună de la data la care toate Părțile au informat Secretarul General că l-au acceptat.

Capitolul IX – Clauze finale

Articolul 28 – Semnarea și intrarea în vigoare

1. Prezenta Convenție va fi deschisă spre semnare pentru statele membre ale Consiliului Europei, Uniunea Europeană și statele nemembre care au participat la elaborarea sa sau se bucură de statutul de observator la Consiliul Europei. Aceasta va fi, de asemenea, deschisă spre semnare pentru orice alt stat membru al Consiliului Europei, la invitația Comitetului de Miniștri. Decizia de a invita un stat nemembru să semneze Convenția va fi luată cu majoritatea prevăzută la Articolul 20.d din Statutul Consiliului Europei, și de votul unanim al reprezentanților Statelor Contractante care au dreptul să fie în componența Comitetului de Miniștri. Această decizie va fi luată după obținerea în unanimitate a acordului celorlalte State/Uniunea Europeană care și-au exprimat consimțământul de a fi legate prin prezenta Convenție.

2. Prezenta Convenție urmează să fie ratificată, acceptată sau aprobată. Instrumentele de ratificare, acceptare sau aprobare vor fi depuse la Secretarul General al Consiliului Europei.

3. Prezenta Convenție va intra în vigoare în prima zi a lunii ulterioare expirării unei perioade de trei luni de la data la care cinci Semnatari, incluzând cel puțin trei state membre ale Consiliului Europei, și-au exprimat consimțământul de a fi legați de Convenție, în conformitate cu prevederile alineatului precedent.

4. Dacă orice Stat sau Uniunea Europeană, își exprimă ulterior consimțământul să fie legate de Convenție, aceasta va intra în vigoare în ceea ce îi privește în prima zi a lunii ulterioare expirării unei perioade de trei luni de la data depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare.

Articolul 29 – Aplicarea teritorială

1. Orice Stat sau Uniunea Europeană poate, în momentul semnării sau al depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare, să precizeze teritoriul sau teritoriile asupra cărora se va aplica prezenta Convenție.

2. Orice Parte poate, la o dată ulterioară, printr-o declarație adresată Secretarului General al Consiliului Europei, să extindă aplicarea prezentei Convenții la orice alt teritoriu precizat în declarație, pentru ale cărui relații internaționale este responsabil sau pentru care este autorizat să-și asume obligații. Cu privire la un asemenea teritoriu, Convenția va intra în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data primirii unei asemenea declarații de către Secretarul General.

3. Orice declarație formulată în temeiul a două alineate precedente poate fi retrasă în privința oricărui teritoriu menționat într-o asemenea declarație, printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei. Retragera va produce efecte în prima zi a lunii ulterioare expirării unei perioade de trei luni de la primirea unei asemenea notificări de către Secretarul General.

Articolul 30 – Rezerve speciale

1. Orice Stat sau Uniunea Europeană poate, în momentul semnării sau depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare, să declare că face una sau mai multe rezerve prevăzute în articolul 4 (2), articolul 9 (3), articolul 10 (3 și 5).

2. Orice Stat sau Uniunea Europeană poate, în momentul semnării sau al depunerii instrumentului său de ratificare, acceptare sau aprobare, să declare că își rezervă dreptul de a aplica articolul 5 și articolul 7 (2 și 3), doar dacă infracțiunea a fost comisă cu scopul implantării sau alte scopuri specificate de Părți.

3. Nici o altă rezervă nu poate fi formulată.

4. Fiecare Parte care a formulat o rezervă poate, în orice moment, să o retragă în întregime sau parțial printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei. Retragera va produce efecte de la data primirii unei asemenea notificării de către Secretarul General.

Articolul 31 – Soluționarea amiabilă a diferendelor

Comitetul Părților, în strânsă cooperare cu Comitetul European pentru problemele privind criminalitatea și alte comitete interguvernamentale sau științifice relevante ale Consiliului Europei, va urmări punerea în aplicare a prezentei Convenții și va facilita, atunci când este necesar, reglementarea amiabilă a tuturor diferendelor legate de aplicarea sa.

Articolul 32 – Denunțarea

1. Orice Parte poate, în orice moment, să denunțe prezenta Convenție printr-o notificare adresată Secretarului General al Consiliului Europei.

2. O asemenea denunțare va produce efecte din prima zi a lunii ulterioare expirării unei perioade de trei luni de la data primirii notificării de către Secretarul General.

Articolul 33 – Notificarea

Secretarul General al Consiliului Europei va notifica Părțile, statele membre ale Consiliului Europei, statele nemembre care au participat la elaborarea prezentei Convenții sau care se bucură de statutul de observator la Consiliul Europei, Uniunea Europeană, precum și orice alt stat care a fost invitat să semneze prezenta Convenție, în conformitate cu dispozițiile articolului 28 despre:

- a) orice semnătură;
 - b) depunerea oricărui instrument de ratificare, acceptare sau aprobare;
 - c) orice dată de intrare în vigoare a prezentei Convenții conform articolului 28;
 - d) orice amendament adoptat conform articolului 27, precum și data intrării în vigoare a acestui amendament;
 - e) orice rezervă formulată și orice retragere a unei rezerve, făcută conform articolului 30;
 - f) orice denunțare efectuată conform dispozițiilor articolului 32;
 - g) oricare alt document, notificare sau comunicat legat de prezenta Convenție.
- Drept pentru care, subsemnații, care au fost împuterniciți în acest scop, au semnat prezenta Convenție.

Încheiată la Santiago de Compostella, Spania, la 25 martie 2015, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depozitat în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copii certificate fiecărui stat membru al Consiliului Europei, statelor nemembre care au participat la elaborarea prezentei Convenții sau care se bucură de statutul de observator în cadrul Consiliului Europei, Uniunii Europene, și oricărui alt stat invitat să semneze prezenta Convenție.

Ministers' Deputies

CM Documents

CM(2013)79 final 9 July 2014

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories to this Convention;

Bearing in mind the Universal Declaration of Human Rights, proclaimed by the United Nations General Assembly on 10 December 1948, and the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Dignity of the Human Being with Regard to the Application of Biology and Medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine (1997, ETS No. 164) and the Additional Protocol to the Convention on Human Rights and Biomedicine concerning Transplantation of Organs and Tissues of Human Origin (2002, ETS No. 186);

Bearing in mind the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime (2000) and the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (2005, CETS No. 197);

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that the trafficking in human organs violates human dignity and the right to life and constitutes a serious threat to public health;

Determined to contribute in a significant manner to the eradication of the trafficking in human organs through the introduction of new offences supplementing the existing international legal instruments in the field of trafficking in human beings for the purpose of the removal of organs;

Considering that the purpose of this Convention is to prevent and combat trafficking in human organs, and that the implementation of the provisions of the Convention concerning substantive criminal law should be carried out taking into account its purpose and the principle of proportionality;

Recognising that, to efficiently combat the global threat posed by the trafficking in human organs, close international co-operation between Council of Europe member States and non-member States alike should be encouraged,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, scope and use of terms

Article 1 – Purposes

1 The purposes of this Convention are:

- a. to prevent and combat the trafficking in human organs by providing for the criminalisation of certain acts;
- b. to protect the rights of victims of the offences established in accordance with this Convention;
- c. to facilitate co-operation at national and international levels on action against the trafficking in human organs.

2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific follow-up mechanism.

Article 2 – Scope and use of terms

1 This Convention applies to the trafficking in human organs for purposes of transplantation or other purposes, and to other forms of illicit removal and of illicit implantation.

2 For the purposes of this Convention, the term:

- “trafficking in human organs” shall mean any illicit activity in respect of human organs as prescribed in Article 4, paragraph 1 and Articles 5, 7, 8 and 9 of this Convention;
- “human organ” shall mean a differentiated part of the human body, formed by different tissues, that maintains its structure, vascularisation and capacity to develop physiological functions with a significant level of autonomy. A part of an organ is also considered to be an organ if its function is to be used for the same purpose as the entire organ in the human body, maintaining the requirements of structure and vascularisation.

Article 3 – Principle of non-discrimination

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, age, religion, political or any other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Chapter II – Substantive Criminal Law

Article 4 – Illicit removal of human organs

1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the removal of human organs from living or deceased donors:

- a. where the removal is performed without the free, informed and specific consent of the living or deceased donor, or, in the case of the deceased donor, without the removal being authorised under its domestic law;
- b. where, in exchange for the removal of organs, the living donor, or a third party, has been offered or has received a financial gain or comparable advantage;
- c. where in exchange for the removal of organs from a deceased donor, a third party has been offered or has received a financial gain or comparable advantage.

2 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply paragraph 1.a of this article to the removal of human organs from living donors, in exceptional cases and in accordance with appropriate safeguards or consent provisions under its domestic law. Any reservation made under this paragraph shall contain a brief statement of the relevant domestic law.

3 The expression “financial gain or comparable advantage” shall, for the purpose of paragraph 1, b and c, not include compensation for loss of earnings and any other justifiable expenses caused by the removal or by the related medical examinations, or compensation in case of damage which is not inherent to the removal of organs.

4 Each Party shall consider taking the necessary legislative or other measures to establish as a criminal offence under its domestic law the removal of human organs from living or deceased donors where the removal is performed outside of the framework of its domestic transplantation system, or where the removal is performed in breach of essential principles of national transplantation laws or rules. If a Party establishes criminal offences in accordance with this provision, it shall endeavour to apply also Articles 9 to 22 to such offences.

Article 5 – Use of illicitly removed organs for purposes of implantation or other purposes than implantation

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the use of illicitly removed organs, as described in Article 4, paragraph 1, for purposes of implantation or other purposes than implantation.

Article 6 – Implantation of organs outside of the domestic transplantation system or in breach of essential principles of national transplantation law

Each Party shall consider taking the necessary legislative or other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the implantation of human organs from living or deceased donors where the implantation is performed outside of the framework of its domestic transplantation system, or where the implantation is performed in breach of essential principles of national transplantation laws or rules. If a Party establishes criminal offences in accordance with this provision, it shall endeavour to apply also Articles 9 to 22 to such offences.

Article 7 – Illicit solicitation, recruitment, offering and requesting of undue advantages

1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the solicitation and recruitment of an organ donor or a recipient, where carried out for financial gain or comparable advantage for the person soliciting or recruiting, or for a third party.

2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promising, offering or giving by any person, directly or indirectly, of any undue advantage to healthcare professionals, its public officials or persons who direct or work for private sector entities, in any capacity, with a view to having a removal or implantation of a human organ performed or facilitated, where such removal or implantation takes place under the circumstances described in Article 4, paragraph 1, or Article 5 and where appropriate Article 4, paragraph 4 or Article 6.

3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the request or receipt by healthcare professionals, its public officials or persons who direct or work for private sector entities, in any capacity, of any undue advantage with a view to performing or facilitating the performance of a removal or implantation of a human organ, where such removal or implantation takes place under the circumstances described in Article 4, paragraph 1 or Article 5 and where appropriate Article 4, paragraph 4 or Article 6.

Article 8 – Preparation, preservation, storage, transportation, transfer, receipt, import and export of illicitly removed human organs

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally:

- a. the preparation, preservation, and storage of illicitly removed human organs as described in Article 4, paragraph 1, and where appropriate Article 4, paragraph 4;
- b. the transportation, transfer, receipt, import and export of illicitly removed human organs as described in Article 4, paragraph 1, and where appropriate Article 4, paragraph 4.

Article 9 – Aiding or abetting and attempt

1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the criminal offences established in accordance with this Convention.

2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to establish as a criminal offence the intentional attempt to commit any of the criminal offences established in accordance with this Convention.

3 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply, or to apply only in specific cases or conditions, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 7 and Article 8.

Article 10 – Jurisdiction

1 Each Party shall take such legislative or other measures as may be necessary to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:

- a. in its territory; or
- b. on board a ship flying the flag of that Party; or
- c. on board an aircraft registered under the laws of that Party; or
- d. by one of its nationals; or

e. by a person who has his or her habitual residence in its territory.
2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.

3 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1. d and e of this article.

4 For the prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1. d and e of this article is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or the laying of information by the State of the place where the offence was committed.

5 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases paragraph 4 of this article.

6 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another State, solely on the basis of his or her nationality.

7 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

8 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 11 – Corporate liability

1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that legal persons can be held liable for offences established in accordance with this Convention, when committed for their benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within it based on:

- a. a power of representation of the legal person;
- b. an authority to take decisions on behalf of the legal person;
- c. an authority to exercise control within the legal person.

2 Apart from the cases provided for in paragraph 1 of this article, each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.

4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 12 – Sanctions and measures

1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and dissuasive sanctions. These sanctions shall include, for offences established in accordance with Article 4, paragraph 1 and, where appropriate, Article 5 and Articles 7 to 9, when committed by natural persons, penalties involving deprivation of liberty that may give rise to extradition.

2 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 11 are subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions, including criminal or non-criminal monetary sanctions, and may include other measures, such as:

- a. temporary or permanent disqualification from exercising commercial activity;
- b. placing under judicial supervision;
- c. a judicial winding-up order.

3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to:

- a. permit seizure and confiscation of proceeds of the criminal offences established in accordance with this Convention, or property whose value corresponds to such proceeds;
- b. enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the criminal offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of bona fide third parties, or deny the perpetrator, temporarily or permanently, in conformity with the relevant provisions of domestic law, the exercise of a professional activity relevant to the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 13 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of domestic law, be taken into consideration as aggravating circumstances in determining the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a. the offence caused the death of, or serious damage to the physical or mental health of, the victim;

- b. the offence was committed by a person abusing his or her position;
- c. the offence was committed in the framework of a criminal organisation;
- d. the perpetrator has previously been convicted of offences established in accordance with this Convention;
- e. the offence was committed against a child or any other particularly vulnerable person.

Article 14 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter III – Criminal Procedural Law

Article 15 – Initiation and continuation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention should not be subordinate to a complaint and that the proceedings may continue even if the complaint is withdrawn.

Article 16 – Criminal investigations

Each Party shall take the necessary legislative and other measures, in conformity with the principles of its domestic law, to ensure effective criminal investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention.

Article 17 – International co-operation

1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention and in pursuance of relevant applicable international and regional instruments and arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and their domestic law, to the widest extent possible, for the purpose of investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention, including seizure and confiscation.

2 The Parties shall co-operate to the widest extent possible in pursuance of the relevant applicable international, regional and bilateral treaties on extradition and mutual legal assistance in criminal matters concerning the offences established in accordance with this Convention.

3 If a Party that makes extradition or mutual legal assistance in criminal matters conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition or legal assistance in criminal matters from a Party with which it has no such a treaty, it may, acting in full compliance with its obligations under international law and subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested Party, consider this Convention as the legal basis for extradition or mutual legal assistance in criminal matters in respect of the offences established in accordance with this Convention.

Chapter IV – Protection measures

Article 18 – Protection of victims

Each Party shall take the necessary legislative and other measures to protect the rights and interests of victims of offences established in accordance with this Convention, in particular by:

- a. ensuring that victims have access to information relevant to their case and which is necessary for the protection of their health and other rights involved;
- b. assisting victims in their physical, psychological and social recovery;
- c. providing, in its domestic law, for the right of victims to compensation from the perpetrators.

Article 19 – Standing of victims in criminal proceedings

1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to protect the rights and interests of victims at all stages of criminal investigations and proceedings, in particular by:

- a. informing them of their rights and the services at their disposal and, upon request, the follow-up given to their complaint, the charges retained, the state of the criminal proceedings, unless in exceptional cases the proper handling of the case may be adversely affected by such notification, and their role therein as well as the outcome of their cases;

- b. enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of domestic law, to be heard, to supply evidence and have their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;

- c. providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;

- d. providing effective measures for their safety, as well as that of their families, from intimidation and retaliation.

2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.

3 Each Party shall ensure that victims have access to legal aid, in accordance with domestic law and provided free of charge where warranted, when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.

4 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention committed in the territory of a Party other than the one where they reside can make a complaint before the competent authorities of their State of residence.

5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its domestic law, the possibility for groups, foundations, associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

Article 20 – Protection of witnesses

1 Each Party shall, within its means and in accordance with the conditions provided for by its domestic law, provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses in criminal proceedings, who give testimony concerning offences covered by this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.

2 Paragraph 1 of this article shall also apply to victims insofar as they are witnesses.

Chapter V – Prevention measures

Article 21 – Measures at domestic level

1 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to ensure:

- a. the existence of a transparent domestic system for the transplantation of human organs;
- b. equitable access to transplantation services for patients;
- c. adequate collection, analysis and exchange of information related to the offences covered by this Convention in co-operation between all relevant authorities.

2 With the aim of preventing and combatting trafficking in human organs, each Party shall take measures, as appropriate:

- a. to provide information or strengthen training for healthcare professionals and relevant officials in the prevention of and combat against trafficking in human organs;
- b. to promote awareness-raising campaigns addressed to the general public about the unlawfulness and dangers of trafficking in human organs.

3 Each Party shall take the necessary legislative and other measures to prohibit the advertising of the need for, or availability of human organs, with a view to offering or seeking financial gain or comparable advantage.

Article 22 – Measures at international level

The Parties shall, to the widest extent possible, co-operate with each other in order to prevent trafficking in human organs. In particular, the Parties shall:

- a. report to the Committee of the Parties at its request on the number of cases of trafficking in human organs within their respective jurisdictions;
- b. designate a national contact point for the exchange of information pertaining to trafficking in human organs.

Chapter VI – Follow-up mechanism

Article 23 – Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.

2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.

3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions.

5 A contracting Party which is not a member of the Council of Europe shall contribute to the financing of the Committee of the Parties in a manner to be decided by the Committee of Ministers upon consultation of that Party.

Article 24 – Other representatives

1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties in order to contribute to a multisectoral and multidisciplinary approach.

2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.

3 Representatives of relevant international bodies may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.

4 Representatives of relevant official bodies of the Parties may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.

5 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.

6 In the appointment of representatives under paragraphs 2 to 5 of this article, a balanced representation of the different sectors and disciplines shall be ensured.

7 Representatives appointed under paragraphs 1 to 5 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 25 – Functions of the Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention, using a multisectoral and multidisciplinary approach.

2 The Committee of the Parties shall also facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat trafficking in human organs. The Committee may avail itself of the expertise of other relevant Council of Europe committees and bodies.

3 Furthermore, the Committee of the Parties shall, where appropriate:

a. facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems that may arise and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;

b. express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments;

c. make specific recommendations to Parties concerning the implementation of this Convention.

4 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter VII – Relationship with other international instruments

Article 26 – Relationship with other international instruments

1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention.

2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

Chapter VIII – Amendments to the Convention

Article 27 – Amendments

1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, the non-member States enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, and any State having been invited to sign this Convention.

2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC) and other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees, which shall submit to the Committee of the Parties their opinions on that proposed amendment.

3 The Committee of Ministers of the Council of Europe shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the Committee of Parties and, after having consulted the Parties to this Convention that are not members of the Council of Europe, may adopt the amendment by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe.

4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter IX – Final clauses

Article 28 – Signature and entry into force

1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the European Union and the non-member States which enjoy observer status with the Council of Europe. It shall also be open for signature by any other non-member State of the Council of Europe upon invitation by the Committee of Ministers. The decision to invite a non-member State to sign the Convention shall be taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers. This decision shall be taken after having obtained the unanimous agreement of the other States/European Union having expressed their consent to be bound by this Convention.

2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which five signatories, including at least three member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

4 In respect of any State or the European Union, which subsequently expresses its consent to be bound by the Convention, it shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 29 – Territorial application

1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 30 – Reservations

1 Any State or the European Union may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it avails itself of one or more of the reservations provided for in Articles 4, paragraph 2; 9, paragraph 3; 10, paragraphs 3 and 5.

2 Any State or the European Union may also, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval, declare that it reserves the right to apply the Article 5 and Article 7, paragraphs 2 and 3, only when the offences are committed for purposes of implantation, or for purposes of implantation and other purposes as specified by the Party.

3 No other reservation may be made.

4 Each Party which has made a reservation may, at any time, withdraw it entirely or partially by a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe. The withdrawal shall take effect from the date of the receipt of such notification by the Secretary General.”

Article 31 – Dispute settlement

The Committee of the Parties will follow in close co-operation with the European Committee on Crime Problems (CDPC) and other relevant Council of Europe intergovernmental or scientific committees the application of this Convention and facilitate, when necessary, the friendly settlement of all difficulties related to its application.

Article 32 – Denunciation

1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 33 – Notification

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, the non-member States enjoying observer status with the Council of Europe, the European Union, and any State having been invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 28, of:

- a. any signature;
- b. the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c. any date of entry into force of this Convention in accordance with Article 28;
- d. any amendment adopted in accordance with Article 27 and the date on which such an amendment enters into force;
- e. any reservation and withdrawal of reservation made in pursuance of Article 30;
- f. any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 32;
- g. any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done in Santiago de Compostella, Spain, this 25 day of March, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which enjoy observer status with the Council of Europe, to the European Union and to any State invited to sign this Convention.